

Komedyä (Komedi) Türü

Komedyä (Komedi) Türü Nedir Ne Demektir

Komedi türü, Molière'in elinde hem eğlendirici bir araç hem de toplumun kusurlarını düzeltme aracı olarak hizmet eder. Molière, döneminin burjuva toplumunda ve insanlarında rastlanan eksiklikleri **tiyatro** sahnesine taşır ve bu eksiklikleri abartarak gülünç hale getirir. Bu sayede "**komedyä**", hem toplumun hem de bireylerin kusurlarına bir ayna tutar.

Molière, komedileri aracılığıyla insanların hatalı davranışlarını ve ikiyüzlülüklerini eleştirir. Örneğin, "Tartuffe" adlı eserinde, dindarlık kisvesi altında yatan ikiyüzlülüğü ve ahlaki çürümeyi vurgular. "Cimri" adlı oyununda ise cimrilik gibi insan kusurlarını hicveder. Molière, **edebiyatta** komedileri sadece toplumun ahlaki değerlerini sorgulamakla kalmaz, aynı zamanda bu abartılmış kusurları kişisel düşmanlarına karşı bir silah olarak kullanır. Onun eserleri, hem güldürücü hem de düşündürücüdür. İnsanları hem eğlendirir hem de toplumsal eleştirileriyle düşünmeye sevk eder. Bu yönüyle, Molière hem bir **komedi** ustası hem de bir toplum eleştirmenidir.

Komedyä Türünün Temsilcisi Kimdir?

Molière, Fransız komedisinin belirgin bir figürüdür ve klasik komedinin önde gelen temsilcisi olarak kabul edilir. Asıl adı Jean-Baptiste Poquelin olan Molière, 17. yüzyılın Fransı'sında bu türü soylu ve saygın bir sanat dalı olarak yükseltmeye çalışmıştır. Molière'in komedilere ilham kaynakları oldukça çeşitlidir. Antik Latin yazarlar Plautus ve Terence'in komedyalarından esinlendiği gibi İtalyan farslarından, İspanyol tiyatrosunun önde gelen isimleri Lope de Vega ve Calderón'dan da etkilenmiştir. Molière, bu çeşitli kaynaklardan beslenerek kendi komedilerini yazmış ve sahneye koymuştur.

Kraliyet Sarayı'nın komedyen grubunun bir parçası olan Molière, birçok komedyä yazmış ve bu eserlerin sahnelenmesine aktif olarak katılmıştır. Ancak trajik bir olay da onun kariyerini sonlandırmıştır. Molière, son oyunu "Hastalık Hastası"nı oynarken sahnede rahatsızlanır ve izleyiciler arasında panik yaratır. Sahnedeki düşüşü, oyunun bir parçası gibi algılandığı için izleyiciler tarafından gerçek bir trajedi olarak anlaşılmaz. Ancak oyunun sonunda, Molière'in öldüğü haberi geldiğinde, büyük bir şok yaşanır. Molière'in sahnedeki ölümü, komedyä türünün içinde barındırdığı dramatik unsurları bir kez daha gösterircesine bir olaydır. Bu olay, Molière'in hayatının son anlarına kadar komediye olan bağlılığını ve taahhütünü yansıtır.

Molière, tiyatro eserleriyle, burjuvazi ve küçük soylu sınıfın toplumsal yaşamındaki kusurları, eksiklikleri ve gülünçlükleri temsil eden evrensel karakterler yaratır. Bu karakterler, Molière'in eserlerinin temelini oluşturur ve aynı zamanda toplumun birçok kesimi için tanıdık hale gelir. Molière, bu komik karakterlerin aracılığıyla toplumsal eleştiri ve hiciv yapar. Ona göre, gerçekçi bir

komedy, insanların alışkanlıklarını, yanlış davranışlarını ve sahip olduğu gelenekleri eleştirel bir şekilde göstermek için bir araçtır. Molière, sahnelediği komedilerin içinde toplumun eksikliklerini dile getirerek, geleneksel normlara meydan okur ve bu şekilde toplumsal değişim ve düzeltmeyi teşvik eder.

Ancak Molière'in bu cesur toplumsal eleştirisi, pek çok düşman edinmesine yol açar. Molière, döneminin kraliyet otoritesi ve Kilise ile de çatışır ve eserlerinde eleştirdiği toplumsal sınıfların tepkileriyle karşılaşır. Buna rağmen Molière, komedisini kullanarak toplumsal sorunları ve ahlaki eksiklikleri açığa çıkarırken, aynı zamanda insanların güldürerek düşüncelerini sağlar.

Komedyanın (Komedinin) Özellikleri Nelerdir

Komedinin belirgin özellikleri arasında şunlar yer alır:

- Molière'in komedileri, genellikle küçük bir burjuva ailesinin günlük yaşantısını ve çağdaş toplumun önemli konularını işler. Bu, izleyicilerin olayları ve karakterleri daha iyi anlamalarına yardımcı olur.
- Piyesler, genellikle üç ya da beş perdeden oluşur. Bu, hikayenin uzunluğuna ve karmaşıklığına bağlı olarak değişebilir, ancak her perde, hikayenin gelişimine ve çözümüne katkıda bulunur.
- Komik unsurlar, jestler, sözcükler, yanlış anlaşılmalarda ve karakterler arasındaki etkileşimler yoluyla güldürmeye odaklanır. Molière'in eserlerinde mizahın önemi büyüktür ve güldürme amacı güçlü bir şekilde hissedilir.
- Hemen hemen her komedyanın sonunda mutlu bir son bulunur. Olaylar ve entrikalar, genellikle bir çözüm bölümüyle sonuçlanır ve karakterlerin sorunları çözülür.
- Molière, komedilerinde Commedia dell'Arte'den esinlenen karakterler ve bölümler kullanır. Bu, farklı karakter tiplerini ve mizahi sahneleri içerir, izleyiciye çeşitli komik unsurlar sunar.
- Komediler, geleneksel üç birlik kuralına uyma zorunluluğundan muaf tutulur. Bu, Molière'in eserlerinde olayların mekan, zaman ve konu birliği kurallarını esnetmesine ve hikayeyi daha serbest bir şekilde anlatmasına olanak tanır.

Klasisizm akımının önde gelen kuramcıları, tiyatro dünyasında komedinin göz ardı edilmesine rağmen, Molière gibi büyük komedyacı yazarları, bu türde daha fazla serbestlik ve yaratıcılık bulurlar. Klasik yazarlar, komedi türü için katı kurallar belirlemezler. Bu nedenle Molière, halkın büyük ilgi gösterdiği fars türünden de ilham alarak, daha geniş bir yaratıcı alan bulur.

L'abbé d'Aubignac gibi bir başka klasik yazar, tiyatro pratiğini ele aldığı "Tiyatro Uygulaması" adlı eserinde, Aristo'nun trajediyi ağırlamak ve komediyi güldürmek için kullandığını belirtir. Ancak Molière'in yetenekle oluşturulduğunu ve bu nedenle sanat veya kuralların komedide o kadar kritik olmadığını ifade eder. Nicolas Boileau ise klasik sanatın ilkelerini basitleştirir ve anlaşılır hale getirirken, Molière'e eleştiri getirirken aynı zamanda klasik sanatın ilkelerine de göndermelerde bulunur.

Sonuç olarak, Molière, klasik kuramcıların komediye dair belirlediği sıkı kuralların dışına çıkar ve kendi yaratıcı vizyonunu takip eder. Bu sayede, komedyacı türünde eşsiz eserler yaratır ve klasik sanatın ilkelerini hem korur hem de zenginleştirir.

Sarayı inceleyiniz, şehri tanıyınız lütfen:
Her zaman çokça modeller vardır orda her birinize.
Böyle yaptığı için Molière, oyunlarını yazarken,
Belki bu yüzden layık görüldü sanatı, ödül almaya.
Halkla daha az dost olup âlimlere yaklaşırdı ya,
Kullandığı figürlerin yüzünü ekşitmeseydi bir de,
Hoş ve zarif sanat için kaba olanı terk etseydi keşke.
O zaman, Tabarin'le müttefik, Térence'den utanmayan
Scapin'in içine konulduğu gülünç çuvalı kullanmayan,
Misanthrope'un yazarına minnettar kalırdım ben de.
(Boileau, Şiir Sanatı, III. Bölüm)

Molière'in komedilerinin dili, çoğu kez günlük yaşamın içinden, hatta sokaklardan ve gündelik dil kullanımından esinlenir. Onun eserleri, XVII. yüzyıl Fransız toplumunu gerçekçi bir şekilde yansıtır ve izleyicileri güldürmeyi amaçlar. Molière, oyunlarının konularını seçerken gerçek yaşamın içindeki durumları arar ve insan doğasını inceleyerek onları mükemmel bir şekilde sunar. Bir konuyu seçerken şu yaklaşımı benimser:

"Benim için iyi bir konuyu nerede bulursam, oradan alıyorum." Bu, Molière'in eserlerinin temelinde gerçeklik ve insan davranışlarının vurgulandığı bir yaklaşımı yansıtır (Wouters & Goyet, 1990, s. 61).

Molière, gündelik konuşma dilini ve toplumsal etkileşimleri oyunlarına aktararak izleyicileri kendi yaşamlarından tanıdık öğelerle eğlendirir. Onun eserleri, güncel meseleleri işleyerek toplumsal eleştiri yapar ve bu eleştiriye mizahi bir dille sunar. Molière'in komedileri, hem insan doğasını hem de toplumun iç yüzünü açığa çıkararak, izleyicilere güldürerek düşündürme amacını taşır. Bu nedenle, Molière'in oyunları, hem mizah hem de toplumsal eleştiri açısından büyük öneme sahiptir.

Molière, döneminin kaba ve sığ güldürü anlayışını geride bırakarak, geçmişin örneklerini canlandırmayı ve yorumlamayı amaçlayan bir komedyacı dehasıdır. O, komedi türünün en önde gelen klasik yazarlarından biridir ve eserleriyle izleyicileri ve okurları hem güldürerek hem de düşündürerek etkileyebilir. Molière, sadece Antik Dönem örneklerinden değil, aynı zamanda İtalyan

ve İspanyol komedy geleneklerinden de ilham alır ve bu kaynakları Fransız seyircisinin zevk ve anlayışına uygun hale getirir.

Molière'in eserleri, komedinin ötesinde toplumsal eleştiri ve insan doğasının derinlemesine incelenmesini içerir. Onun komedileri, sadece güldürmeyi amaçlayan basit farzlardan çok daha fazlasını sunar. Molière, karakterleri ve olayları mizahi bir şekilde işlerken, aynı zamanda insanların zayıf yönlerini ve toplumsal sorunları ele alır. Bu nedenle, Molière'in eserleri sadece güldürü öğeleriyle değil, aynı zamanda derinlemesine düşünmeye teşvik eden içerikleriyle de önemlidir.

O, Fransız edebiyatının ve tiyatrosunun önde gelen figürlerinden biri olarak kabul edilir ve eserleri hala dünya genelinde büyük bir etki yaratır. Molière'in komedileri, hem çağdaşlarına hem de sonraki nesillere hem eğlence hem de düşünsel bir zenginlik sunar.